

bilo vse naše upanje. 25. majnika tega leta je ravno ta vlada dala postaviti, ki vse narode une države, tudi katoliške, zavezuje in to-le veléva: otroci iz mešanih zakonov nasledvajo vero očetovo, če so moškega, materino, če so ženskega spóla; otroci pod sedmim letom morajo odpada starišev od prave vere deleži biti. Z ravno tisto postavo se razun tega jemlje vsa vezavna moč tistim obljubam, ktere katoliška cerkev s podstavnim vzrokom in vso pravico tirja in zapoveduje, preden se kak mešan zakon sklene; odpad od katoliške, kakor tudi od kršanske vere se povzdiga v državljansko pravico, vsa cerkvena oblast čez pokopališča se na stran deva, in naklada se katoličanom na svojih pokopališčih truplo krivovércev pokopavati, ako le-ti nimajo svojih pokopališč. Ravno tisti dan 25. majnika tega leta se ravno ta vlada ni zbala razglasiti tudi neko postavo, ktera popolnoma podira postave, ki so bile dane na podlagi zgorej omenjene pogodbe, ter na novo postavlja stare avstrijske postave, ki so kar naravnost nasproti s cerkveno postavo; ravno tako zopet vpeljuje najzavržljiviši posvetni (civilni) zakon in ga za tak primérlej zapoveduje, ako cerkvena uradnija sklep zakona odreče in iz vzroka, ktereга državljanska oblast ne priznava veljavnega in postavnega. Z ravno to postavo je una vlada odpravila tudi vso veljavo in sodništvo cerkve v zakonskih rečéh, kakor tudi njene zakonske sodnije. Enako je razglasila postavo zastran šol, po kateri se vsa moč (upliv) cerkve do nje na stran deva ter se vravnava, da najviši vodstvo vseh nauk in odreje, pa tudi nadglednija in čujstvo v šolah le samo državi gré in le učenje vere po ljudskih šolah je pušeno vikšim raznih verstev, pa nadalje vsaka verska družba brez razločka si zamore napravljati lastne šole za otroke svojega verskega spoznavanja, s to pogodbo, da tudi te šole so pod najvišim državnim nadgledništvom in da učne bukve bodo pregledovane od civilnih uradnij, razun tistih bukev, ki so za verski nauk in jih pregleduje cerkvena uradnija.“

„Vidite tedaj, častitljivi bratje, kako zavržljive in obsodljive so une ostudne postave, ki jih je dala avstrijska vlada, ker one nauk katoliške cerkve, njene spoštljive pravice, njeno veljavo in božjo ustanovo, kakor tudi našo in le-tega apostoljskega sedeža oblast, našo omenjeno pogodbo in celo še natorno pravico samo presilovito žaliyo. V skrbi za vse cerkve, ki jih je Kristus Gospod nam izročil, povzdignemo toraj apostoljski glas v tem vašem svitlem zboru in po svoji apostoljski oblasti zavržemo in obsodimo imenovane postave, pa tudi sploh in posebej vse, kar je v teh in v družih rečéh zoper pravice cerkve od avstrijske vlade ali od podložnih gospósk veleevano, storjeno ali kakor si bodi vravnano. Po ravno ti oblasti naznanimo te postave s tem vred, ker se iz njih izpeljuje, za čisto nične in vselej neveljavne. Njih začetnike pa, sosebno kateri se ponašajo za katoličane, in vse, kateri so se predrznili omenjene postave nasvetovati, skleniti, potrditi, in zvrševati, opominjamo in živo priverjamo, naj mislijo na cenzure in duhovne kazni, ktere si po apostoljskih ustanovilih in določilih vesoljnih cerkvenih zborov kar neutegoma — ipso facto — taki nakopljejo, kateri cerkvene pravice razžalijo.“

„Med tem pa voščimo iz celega srca blagor v Gospodu in zasluženó hvalo podelimo svojim častitim bratom avstrijskim nadškofom in škofom, ki niso jenjali s škofovsko močjo v besedi in pisanji reči cerkve in naše prej omenjene pogodbe neprestrašeno varovati in braniti ter čedo na njeno dolžnost opominjati. In prav močno želimo, da bi naši častitljivi bratje, nadškofje in

škofje ogerski, prelepi izgled svojih bratov v službi posnemali ter bi z ravno tako gorečnostjo ves trud obračali na to, da se cerkvi njene pravice varujejo in una pogodba brani. V tako velikih stiskah pa, ktere cerkev v teh presilo žalostnih časih povsod zadevajo, častitljivi bratje, nečemo jenjati z vedno bolj vneto gorečnostjo v ponižnosti srca Boga prositi, da naj s svojo vsegamočno roko v nič dene vse hudobne naklepe svojih in svoje svete cerkve sovražnikov, ter njih brezbožne prizadevanja zatira, njih napade odbija, naj jih v svojem usmiljenji zavrne na steze pravice in zveličanja.“

Državni kancelar dunajskega ministerstva baron Beust je poslal zoper ta papežev govor pismo v Rim, ktero pa ni po besedi še znano. Rimska vlada bo neki na to pismo odgovorila.

### Denarni zapisnik Matičin.

#### Novi udje:

(Dalje.)

|                                                                      |         |
|----------------------------------------------------------------------|---------|
| Gospod Logar Franjo, kaplan v Roču . . . . .                         | 2 gold. |
| (Zemljovid Kozlerjev prodaja bukvar Giontini v Ljubljani po 1 gold.) |         |
| „ Holc Jakob, župnik v Vurmbergu . . . . .                           | 2 „     |
| Slavna * knjižnica semeniška v Mariboru . . . . .                    | 40 „    |
| Gospod Stramič France v Mariboru . . . . .                           | 2 „     |
| „ Prnavsl Štefan, župnik v Kamnici . . . . .                         | 2 „     |
| „ Drobnič Jožef, kaplan „ . . . . .                                  | 2 „     |
| „ Juvančič Franjo, dekan pri Novi cerkvi . . . . .                   | 2 „     |
| „ Krtina Matija, kaplan v Vitanji . . . . .                          | 2 „     |
| „ Fik France, farmešter v Rojah . . . . .                            | 2 „     |
| „ Puhar Viktor, „ v Libeličah . . . . .                              | 2 „     |
| „ Verott Jan. Nep., farmešter pri sv. Juriju . . . . .               | 2 „     |
| „ Hutter Janez, farmešter v Grebinju . . . . .                       | 2 „     |
| „ Princ Jožef, farman v Člani . . . . .                              | 2 „     |
| „ Gnjezda Janez, učitelj v Podgorjah . . . . .                       | 2 „     |
| „ Podrekar Jan. Nep., trgovec v Kamniku . . . . .                    | 2 „     |
| „ Košir Janez, kaplan v Rušah . . . . .                              | 2 „     |
| Bralno društvo v Rušah . . . . .                                     | 2 „     |
| Gospod Čarman Fr., c. k. vojni kaplan v Puščavi . . . . .            | 2 „     |
| „ Križnik Gašper, čevljar v Motniku . . . . .                        | 2 „     |
| „ Modrijan France, c. kr. uradnik v Planini . . . . .                | 2 „     |
| „ Zupančič Jožef, c. k. uradnik v Planini . . . . .                  | 2 „     |
| „ Deu Edvard, c. k. uradnik v Planini . . . . .                      | 2 „     |
| „ Perenič Alojzi, župan v Planini . . . . .                          | 2 „     |
| „ Lavrič Anton, posestnik v Planini . . . . .                        | 2 „     |
| „ Kovšca France, „ „ „ . . . . .                                     | 2 „     |
| „ Blažan Jakob, „ „ „ . . . . .                                      | 2 „     |
| „ Florijančič Nace, kupec v Planini . . . . .                        | 2 „     |
| „ Jeršan Anton, posestnik na Uncu . . . . .                          | 2 „     |
| „ Lavrič Jurij, posestnik na Rakeku . . . . .                        | 2 „     |
| „ Walter France, kaplan v Slov. Bistrici . . . . .                   | 2 „     |
| Slavna bukvarnica farna v Cerkovcu . . . . .                         | 2 „     |

(Dalje prihodnjič.)

**Listnica vredništva.** Gosp. Jak. Saj. v Žm: Prejeli in oddali 2 gold. kmetijski družbi. — Gosp. F. K. v Z: Hvala.

### Kursi na Dunaji 14. julija.

5% metaliki 58 fl. 80 kr. Ažijo srebra 111 fl. 75 kr.  
Narodno posojilo 63 fl. 70 kr. Cekini 5 fl. 42 kr.

### Zitna cena

v Ljubljani 11. julija 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. — —  
banaške 5 fl. 75. — turšice 3 fl. 10. — soršice 3 fl. 95. — rži  
3 fl. — — ječmena 2 fl. 30. — prosa 3 fl. — — ajde 3 fl. 20. —  
ovsa 2 fl. — — Krompir 1 fl. 80.